

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym

w zakresie kwalifikacji

ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni

wyodrębnionej w zawodzie

technik hodowca koni 314203

Branża: rolno - hodowlana (ROL)

Warszawa 2021

Autor:

mgr inż. Anna Łukaszek

Recenzent:

dr hab. inż. Ewa Jastrzębska, prof. UWM (recenzja merytoryczna)

mgr inż. Agata Bączkowska (recenzja dydaktyczna)

Ekspert:

mgr inż. Marek Słowik

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): Stajnia Profit w Orzeszu, Przychodnia Weterynaryjna Omniwet w Orzeszu, Fundacja Sonaba w Katowicach.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
Oś priorytetowa II
Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie
Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19
Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Spis treści

1.	Wprowadzenie	6
1.1.	Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych	6
1.2.	Struktura programu	6
1.3.	Charakterystyka programu	6
1.4.	Założenia programowe	8
1.5.	Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych	8
1.6.	Charakterystyka kwalifikacji:	8
2.	Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	9
2.1.	Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 1, 2	9
2.2.	Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	17
2.3.	Plan kursu umiejętności zawodowych	20
3.	Cele kształcenia KUZ	20
4.	Programy poszczególnych zajęć	21
4.1.	Program nauczania dla przedmiotu: Turystyka i rekreacja konna (T) 75 godz.	21
4.1.1.	Cele ogólne przedmiotu	21
4.1.2.	Cele szczegółowe przedmiotu	21
4.1.3.	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	22
4.1.4.	Procedury osiągania celów kształcenia	23
4.1.5.	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika	25
4.2.	Program nauczania dla przedmiotu: Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej (P) 75 godz.	27

4.2.1.	Cele ogólne przedmiotu	27
4.2.2.	Cele szczegółowe przedmiotu	27
4.2.3.	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	28
4.2.4.	Procedury osiągania celów kształcenia	29
4.2.5.	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika	31
5.	Ewaluacja programu KUZ	32
6.	Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	34
6.1.	Wykaz literatury	34
6.2.	Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	35
7.	Sposób i forma zaliczenia kursu	35
8.	Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	36

1. Wprowadzenie

1.1. Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych – w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 170 ust. 2, posiadające akredytację, o której mowa w art. 118. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.).

Kurs umiejętności zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym może być realizowany w formie:

- stacjonarnej – 3 miesiące (150 godzin) – zajęcia odbywają się 3 lub 4 dni w tygodniu po min. 4 godziny dziennie,
- zaocznej – 3 miesiące (65% z 150 godzin = 98 godzin) – zajęcia odbywają się co 2 tygodnie przez 2 dni po 6 godzin dziennie, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni po 6 godzin dziennie.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może być w formie zdalnej. Zajęcia praktyczne nie mogą odbywać się w formie kształcenia na odległość.

Kurs umiejętności zawodowych w zakresie kwalifikacji ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie dla zawodu technik hodowca koni to pozaszkolna forma kształcenia umożliwiająca uczenie się przez całe życie. Taka forma kształcenia ułatwia uzupełnienie wiedzy i umiejętności, a co za tym idzie podniesienie kwalifikacji zawodowych.

1.2. Struktura programu

- przedmiotowy,
- spiralny.

1.3. Charakterystyka programu

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym dla zawodu technik hodowca koni 314203 realizowanego w trybie dziennym stacjonarnym. Wspólnie z kursami umiejętności zawodowych:

- ROL.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy,
- ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni,
- ROL.07.3 Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży,

- ROL.07.4 Użytkowanie i transport koni,
- ROL.07.6 Język obcy zawodowy,

oraz odbycie praktyk zawodowych w wymiarze 140 godzin, umożliwia uzyskanie zaświadczenia o ukończeniu kursu, a po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikację-certyfikatu potwierdzającego zdobycie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni. Po zdaniu egzaminów zawodowych w kwalifikacjach wchodzących w skład zawodu (ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni oraz ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni) uczestnik otrzyma dyplom zawodowy w zawodzie technik hodowca koni.

Zawód technik hodowca koni wchodzi w skład branży rolno - hodowlanej (ROL). Pozostałe zawody wyodrębnione w tej branży to: jeździec 516408, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych 834103, pszczelarz 612302, rolnik 613003, technik agrobiznesu 331402, technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki 311515, technik pszczelarz 314206, technik rolnik 314207 oraz technik weterynarii 324002.

Kwalifikacja ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni została przypisana na poziomie IV Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

Program nauczania jest o strukturze przedmiotowej i spiralnej w układzie treści, z układem materiału nauczania zaczynającym się od zagadnień najprostszych po trudniejsze. Taki układ umożliwia powrót do treści zrealizowanych na początku edukacji, aby je powtórzyć i poszerzyć w kolejnych etapach/latach nauki. Utrwała to zarówno wiedzę jak i nabywane umiejętności celem przygotowania do realizacji zadań zawodowych. Dodatkowo taki układ i cykl nauczania w znaczącym stopniu niweluje braki edukacyjne, oraz pozwala na analizę materiału nauczania przez uczestników na różnych poziomach umiejętności.

Rozkład treści nauczania uwzględnia wzajemną korelację pomiędzy przedmiotami, a kolejność zdobywania wiedzy i umiejętności pozwala na nabycie wiedzy teoretycznej, by w krótkim czasie wykorzystać ją praktycznie. Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego oraz praktycznego. Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 150 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej jednostki efektów kształcenia wynikającej z podstawy programowej dla zawodu technik hodowca koni.

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym dla zawodu technik hodowca koni 314203 uwzględnia aktualny stan wiedzy o zawodzie z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy i pracodawców. Program nauczania został opracowany we współpracy z Fundacją Sonaba oraz Stajnią Profit w Orzeszu. Branża rolno-hodowlana to dynamicznie rozwijający się sektor gospodarki, w związku z tym w kształceniu praktycznym zaleca się współpracę z firmami oraz instytucjami działającymi w obrębie zawodu. Praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się u pracodawców, w placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, w stadninach koni, stadach ogierów, zakładach treningowych, ośrodkach treningu koni sportowych i rekreacyjnych, ośrodkach jazdy konnej, torach wyścigowych. Szkoła organizuje praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach zatrudniających pracowników z obszaru zawodowego właściwego dla nauczanego zawodu, w rzeczywistych warunkach pracy w kontakcie z nowoczesnymi technikami i technologiami. Program praktyk zawodowych powinien być opracowywany przez zespół nauczycieli kształcenia zawodowego w konsultacji z pracodawcami lub organizacjami pracodawców współpracującymi ze szkołą. Zakres treści zawartych w programie praktyk zawodowych powinien odpowiadać potrzebom lokalnego rynku pracy.

Zalecane jest doskonalenie i zdobywanie dodatkowych uprawnień na kursach, takich jak: kurs instruktora jazdy konnej Polskiego Związku Jeździeckiego, kurs instruktora rekreacji ruchowej ze specjalnością jazda konna, kurs konwojenta zwierząt, kurs zoofizjoterapeuty, kurs zoopsychologa / behawiorysty.

1.4. Założenia programowe

Głównym celem kształcenia w zawodzie technik hodowca koni jest przygotowanie szeroko wykwalifikowanej kadry specjalistów przysposobionych do:

- profesjonalnego i rzetelnego wykonywania czynności zawodowych,
- aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy,
- samodzielnego podnoszenia swoich kwalifikacji,
- podejmowania własnej działalności gospodarczej zgodnej z zawodem,
- pracy w zespole.

1.5. Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kursu umiejętności zawodowych realizujący kształcenie w zawodzie technik hodowca koni powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym:

- dobierania koni pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej,
- organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie,
- obliczania opłacalności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie.

1.6. Charakterystyka kwalifikacji:

Program kursu umiejętności zawodowych ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym oparty jest o podstawę programową kształcenia branżowego w zawodzie technik hodowca koni, w której to wyodrębniono dla kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni następujące jednostki efektów kształcenia:

- ROL.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy,
- ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni,
- ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży,
- ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni,
- ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym,
- ROL.07.6. Język obcy zawodowy

oraz efekty kształcenia realizowane na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego związane z nabywaniem kompetencji personalnych i społecznych oraz organizacji pracy małych zespołów, zgrupowane w jednostkach efektów kształcenia:

- ROL.07.7. Kompetencje personalne i społeczne,
- ROL.07.8. Organizacja pracy małych zespołów.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

Kwalifikacje zawodowe realizowane w ramach kursów umiejętności zawodowych (KUW) w obrębie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni, mogą być osiągnięte kolejno z następujących jednostek efektów kształcenia:

- ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni,
- ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży,
- ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni,
- ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki w gospodarstwie rolnym.

Kurs umiejętności zawodowych przygotowuje do wykonywania zadań zawodowych połączonych z prowadzeniem turystyki i rekreacji konnej. Absolwenci kursu umiejętności zawodowych mogą prowadzić indywidualne gospodarstwa rolne zajmujące się chowem i użytkowaniem koni, a także samodzielnie prowadzić działalność gospodarczą, organizować różnego rodzaju imprezy jeździeckie związane ze sportem, turystyką i rekreacją konną. Udział w kursie umiejętności zawodowych stwarza uczestnikom możliwość nabycia umiejętności oczekiwanych na rynku pracy. Osoba posiadająca zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych podejmująca kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym jest zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwia takie zwolnienie.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni dedykowany jest dla osób:

- pełnoletnich,
- posiadających wykształcenie średnie,
- z brakiem przeciwwskazań lekarskich do udziału w kursie oraz wykonywania zawodu.

W klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego nie określono szczególnych uwarunkowań lub ograniczeń określonych związanych z kształceniem w kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni wyodrębnionej w zawodzie technik hodowca koni.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 1, 2

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Turystyka i rekreacja konna	Przedmiot 2 Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej
A	B	C	D	E
dostosowuje gospodarstwo rolne do utrzymania i użytkowania koni w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ew)	18	wymienia elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie	X	
		planuje adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej	X	
dobiera konie pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ek)	20	opisuje rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej	X	
		wymienia kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej	X	
		charakteryzuje cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej	X	
przestrzega zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni (ek)	22	ocenia stan emocjonalny konia		X
		rozpoznaje niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru		X
		definiuje zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej		X
		dobiera konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej		X
organizuje rekreację i turystykę konną w gospodarstwie	26	przedstawia ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych		X

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Turystyka i rekreacja konna	Przedmiot 2 Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej
(ek)		planuje rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie		X
		planuje rajdy konne		X
		planuje wyjazdy zaprzęgami konnymi		X
		planuje imprezy jeździeckie		X
		organizuje imprezy jeździeckie		X
wykorzystuje walory przyrodnicze i kulturowe regionu w turystyce (ew)	18	gromadzi informacje na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu	X	
prezentuje walory okolicy		X		
przedstawia ofertę turystyki konnej w regionie		X		
korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie (ek)	20	charakteryzuje rodzaje szlaków konnych	X	X
rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych		X	X	
dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców		X	X	
oblicza opłacalność organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym (ek)	26	sporządza kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym		X
analizuje koszty utrzymania koni w celach rekreacyjnych i turystyki konnej			X	
ROL.07.7. Kompetencje personalne i społeczne				

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Turystyka i rekreacja konna	Przedmiot 2 Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej
stosuje techniki radzenia sobie ze stresem		wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej		X
aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe		charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie		X
		opisuje własne kompetencje		X
		planuje własny rozwój zawodowy		X
stosuje zasady komunikacji interpersonalnej		opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej		X

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym	dostosowuje gospodarstwo rolne do utrzymania i użytkowania koni w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ew)	18	Turystyka i rekreacja konna	wymienia elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie	1 – 3 miesiąc
				planuje adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej	
	dobiera konie pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ek)	20	Turystyka i rekreacja konna	opisuje rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej	
				wymienia kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej	
				charakteryzuje cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej	
	przestrzega zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni	22	Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej	ocenia stan emocjonalny konia	
				rozpoznaje niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
	(ek)			definiuje zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej	
				dobiera konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej	
	organizuje rekreację i turystykę konną w gospodarstwie (ek)	26	Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej	przedstawia ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych	
				planuje rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie	
				planuje rajdy konne	
				planuje wyjazdy zaprzęgami konnymi	
				planuje imprezy jeździeckie	
				organizuje imprezy jeździeckie	
	wykorzystuje walory przyrodnicze i kulturowe regionu w turystyce	18	Turystyka i rekreacja konna	gromadzi informacje na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu	
				prezentuje walory okolicy	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
	(ew)			przedstawia ofertę turystyki konnej w regionie	
	korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie (ek)	20	Turystyka i rekreacja konna Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej	charakteryzuje rodzaje szlaków konnych	
				rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych	
				dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców	
	oblicza opłacalność organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym (ek)	26	Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej	sporządza kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym	
				analizuje koszty utrzymania koni w celach rekreacyjnych i turystyki konnej	
ROL.07.7. Kompetencje personalne i społeczne	stosuje techniki radzenia sobie ze stresem		Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej	wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej	2-3 miesiąc
	aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności			charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
	zawodowe			opisuje własne kompetencje	
				planuje własny rozwój zawodowy	
	stosuje zasady komunikacji interpersonalnej			opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej	

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału (np. w przypadku kształcenia modułowego)

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Turystyka i rekreacja konna	75		dostosowuje gospodarstwo rolne do utrzymania i użytkowania koni w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ew)	wymienia elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie planuje adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej
			dobiera konie pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ek)	opisuje rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej wymienia kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej
				charakteryzuje cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej
			wykorzystuje walory przyrodnicze i kulturowe regionu w turystyce (ew)	gromadzi informacje na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu prezentuje walory okolicy
				przedstawia ofertę turystyki konnej w regionie
				charakteryzuje rodzaje szlaków konnych

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie (ek)	rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców
Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej		75	przestrzega zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni (ek)	ocenia stan emocjonalny konia
				rozpoznaje niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru
				definiuje zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej
				dobiera konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej
			organizuje rekreację i turystykę konną w gospodarstwie (ek)	przedstawia ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych
				planuje rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie
				planuje rajdy konne
				planuje wyjazdy zaprzęgami konnymi
				planuje imprezy jeździeckie
				organizuje imprezy jeździeckie

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie (ek)	charakteryzuje rodzaje szlaków konnych
				rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych
				dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców
			oblicza opłacalność organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym (ek)	sporządza kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym
				analizuje koszty utrzymania koni w celach rekreacyjnych i turystyki konnej
			stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
			aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie
				opisuje własne kompetencje
				planuje własny rozwój zawodowy
			stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Turystyka i rekreacja konna	75	Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może być w formie zdalnej.
Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej	75	Zajęcia praktyczne nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
Łączna liczba godzin	150	

Planowany termin egzaminu: po zakończeniu kursu.

3. Cele kształcenia KUZ

Absolwent kursu umiejętności zawodowych ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- dobierania koni pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej,
- organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie,
- obliczania opłacalności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Turystyka i rekreacja konna (T) 75 godz.

4.1.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- poznanie zasad dostosowania gospodarstwa rolnego do utrzymania i użytkowania koni w turystyce i rekreacji konnej,
- nabycie umiejętności dobierania koni pod względem ich przydatności w turystyce i rekreacji konnej,
- poznanie zasad wykorzystywania walorów przyrodniczych i kulturowych regionu w turystyce,
- nabycie umiejętności korzystania z dostępnych szlaków konnych w regionie.

4.1.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to: (uczestnik potrafi)

- wymienić elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie,
- planować adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej,
- dobierać konie do rekreacji i turystyki konnej według odpowiednich kryteriów,
- planować i organizować rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie,
- planować i organizować imprezy jeździeckie i rajdy konne,
- przedstawiać ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych,
- korzystać z dostępnych szlaków konnych w regionie,
- obliczać opłacalność organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym.

4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
Przygotowanie gospodarstwa rolnego	17	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie planować adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej
Konie w turystyce i rekreacji	20	<ul style="list-style-type: none"> opisać rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej wymienić kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej charakteryzować cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej dobierać odpowiedniego konia do pracy w rekreacji i turystyce jeździeckiej dobierać konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej stosować zasady bezpiecznego postępowania z koniem stosować zasady bezpiecznego użytkowania koni używać środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych
Walory przyrodnicze i kulturowe regionu	18	<ul style="list-style-type: none"> gromadzić informacje na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu prezentować walory okolicy przedstawić ofertę turystyki konnej w regionie komunikować innym własne intencje i przekonania, aby osiągać określone cele
Szlaki konne	20	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzować rodzaje szlaków konnych rozpoznawać oznakowanie i symbole szlaków konnych opisać środki ochrony podczas pracy z końmi dobierać szlaki konne dla grupy jeźdźców używać środki ochrony podczas wykonywania zadań zawodowych

4.1.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Warunkiem osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Turystyka i rekreacja konna jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych, jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących uczestnika do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy z uczestnikami – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualnych zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności uczestnika poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- przeprowadzenie ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobów oceniania i informacji zwrotnej dla uczestnika.

Propozycje metod nauczania

Wiedza z przedmiotu Turystyka i rekreacja konna jest budowana w oparciu o dotychczasowe wiadomości uzyskane przez każdego uczestnika na drodze nieformalnej. Kompetencje uczestnika w tym zakresie mogą być zróżnicowane, dlatego należy przeprowadzić, na początku zajęć dydaktycznych, test diagnozujący. Analiza wyników testu pozwoli nauczycielowi precyzyjnie zaplanować proces kształcenia.

Zaleca się stosowanie zróżnicowanych metod kształcenia, aby urozmaicić zajęcia, oddziaływać zarówno na zmysł słuchu, jak i wzroku, zaangażować uczestnika w proces kształcenia. Dla przedmiotu Turystyka i rekreacja konna zaleca się stosowanie metod podających i aktywizujących takich jak:

- wykład informacyjny,
- pokaz z objaśnieniem,
- wykład problemowy,
- dyskusja dydaktyczna,
- burza mózgów,

- ćwiczenia przedmiotowe,
- metoda tekstu przewodniego,
- metoda projektu.

Często należy stosować metody angażujące uczestnika w rozwiązywanie problemów technicznych, ilustrować treści kształcenia ćwiczeniami, pokazami, prezentacjami, filmami.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy wykorzystaniu np. platform e-learningowych, aplikacji i komunikatorów internetowych. Zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

Obudowa dydaktyczna

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w pracowni turystyki i rekreacji konnej wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym, model konia, albumy ras koni, ryciny z mową ciała koni, projekty gospodarstw utrzymujących i użytkujących konie, projekty stajni i ośrodków jeździeckich, oferty imprez jeździeckich, ryciny/zdjęcia elementów oznakowania szlaków konnych, projekty budynków stajennych, ryciny/zdjęcia obrazujące zachowanie koni, ryciny/zdjęcia obrazujące rasę oraz typ użytkowy koni, konie, sprzęt i akcesoria jeździeckie, sprzęt do pielęgnacji koni, model stajni, filmy dydaktyczne, ćwiczenia i karty pracy dla uczestników.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy uczestnika, aby dostosować się do możliwości i potrzeb uczestnika w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb uczestnika,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać uczestnika do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować uczestnika do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych powinno mieć charakter ciągły. Na każdych zajęciach uczestnik powinien otrzymać informację zwrotną, czy osiągnął założone przez nauczyciela cele lekcji. Aby było to możliwe wskazane jest przygotowanie na każde zajęcia kryteriów oceny osiągnięcia celów lekcji. Opracowanie tych kryteriów pozwoli na formułowanie informacji zwrotnej nie tylko przez nauczyciela, ale również przez innych uczestników (ocena koleżeńska) oraz umożliwi samoocenę uczestnika. Przyczynia się to do przejmowania przez uczestnika odpowiedzialności za własną naukę, a także wdraża do samokształcenia. Sumatywne sprawdzanie osiągnięć uczestnika, przeprowadzane najczęściej w formie pisemnej, któremu towarzyszy stopień szkolny powinno również zawierać informację zwrotną dla uczestnika na temat mocnych stron pracy i treści wymagających dalszej pracy, powtórzenia.

Sprawdziany osiągnięć edukacyjnych uczestnika mogą mieć formę:

- sprawdzianów z pytaniami otwartymi (np. krótkiej odpowiedzi, z luką, rozszerzonej odpowiedzi),
- testów z pytaniami zamkniętymi (np. prawda-falsz, wyboru wielokrotnego, z luką),
- testów mieszane,
- systemów e-learningowych umożliwiających analizę osiągnięć uczestnika,
- wypowiedzi ustnych,
- prac indywidualnych i zespołowych w formie referatów i opracować wybranego zagadnienia,
- quizów i konkursów wiedzy indywidualnej lub zespołowej.

Sprawdzanie efektów kształcenia realizowanych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość może odbywać się poprzez:

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym

- sprawdziany zawierające pytania otwarte,
- testy zawierające pytania zamknięte,
- sprawdziany mieszane,
- odpowiedź ustną.

Teoretyczny charakter przedmiotu nie powinien ograniczać sprawdzania wiedzy do odtwarzania przyswojonych wiadomości. Należy zwracać uwagę na sprawdzanie stopnia zrozumienia nowego materiału poprzez stawianie przed uczestnikiem zadań polegających na interpretacji, ocenie, wyjaśnieniu nowych treści.

Metodą sprawdzenia kompetencji przedmiotowych uczestnika może być również ocena przygotowanych przez nich referatów oraz projektów edukacyjnych.

Kluczowe umiejętności podlegające sprawdzaniu osiągnięć edukacyjnych uczestnika w ramach przedmiotu Turystyka i rekreacja konna dotyczą:

- Dostosowania gospodarstwa rolnego do utrzymania i użytkowania koni w turystyce i rekreacji konnej.
- Dobierania koni pod względem ich przydatności w turystyce i rekreacji konnej.
- Przestrzegania zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni.
- Planowania i organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie.
- Wykorzystywania walorów przyrodniczych i kulturowych regionu w turystyce.
- Korzystania z dostępnych szlaków konnych w regionie.
- Obliczania opłacalności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej (P) 75 godz.

4.2.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- nabycie umiejętności przestrzegania zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni,
- ukształtowanie umiejętności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie,
- ukształtowanie umiejętności korzystania z dostępnych szlaków konnych w regionie,
- nabycie umiejętności obliczania opłacalności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym.

4.2.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to: (uczestnik potrafi)

- dobierać konie do rekreacji i turystyki konnej według odpowiednich kryteriów,
- przestrzegać zasad bezpieczeństwa w turystyce i rekreacji konnej,
- planować i organizować rekreacyjne jazdy konne, imprezy jeździeckie, rajdy konne oraz wyjazdy zaprzęgami konnymi,
- przedstawiać ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych,
- korzystać z dostępnych szlaków konnych w regionie,
- sporządzać kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym.

4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
Zasady bezpieczeństwa	10	<ul style="list-style-type: none"> – definiować zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej – właściwie interpretować mowę ciała w komunikacji – ocenić stan emocjonalny konia – rozpoznać niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru – dobrać konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej
Organizacja turystyki i rekreacji konnej	25	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawić ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych – komunikować innym własne intencje i przekonania, aby osiągać określone cele – wskazywać najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej – charakteryzować zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie – opisać własne kompetencje – planować rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie – planować rajdy konne – planować wyjazdy zaprzęgami konnymi – planować imprezy jeździeckie – organizować imprezy jeździeckie – planować własny rozwój zawodowy
Szlaki konne	10	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzować rodzaje szlaków konnych – rozpoznawać oznakowanie i symbole szlaków konnych – dobierać szlaki konne dla grupy jeźdźców

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
		– organizować pracę zespołową
Opłacalność turystyki i rekreacji konnej	30	<ul style="list-style-type: none"> – wskazać najważniejsze koszty związane z utrzymaniem koni – obliczać koszty amortyzacji sprzętu jeździeckiego – analizować koszty utrzymania koni wykorzystywanych w turystyce i rekreacji – sporządzić kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym

4.2.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Warunkiem osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych, jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących uczestnika do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy z uczestnikami – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualnych zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności uczestnika poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- przeprowadzenie ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobów oceniania i informacji zwrotnej dla uczestnika.

Propozycje metod nauczania

Dla przedmiotu Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej, który jest przedmiotem o charakterze praktycznym, oprócz metod podających (np. wykład, instruktaż) oraz eksponujących (pokaz, film), na pierwszy plan wybijają się metody praktyczne oraz problemowe. Na szczególną uwagę zasługuje cały wachlarz metod praktycznych, charakterystycznych dla kształcenia zawodowego. Należą do nich:

- pokaz,
- ćwiczenia praktyczne z udziałem koni,
- metoda projektów,
- metoda przewodniego tekstu.

W zakresie kształcenia zawodowego bardzo dobrze sprawdza się również nauczanie problemowe ze szczególnym uwzględnieniem metod aktywizujących:

- metoda przypadków,
- metoda sytuacyjna.

Zajęcia praktyczne nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Obudowa dydaktyczna

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone:

- w pracowni prowadzenia turystyki i rekreacji konnej wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym, model konia, albumy ras koni, ryciny z mową ciała koni, projekty gospodarstw utrzymujących i użytkujących konie, projekty stajni i ośrodków jeździeckich, oferty imprez jeździeckich, ryciny/zdjęcia elementów oznakowania szlaków konnych, projekty budynków stajennych, ryciny/zdjęcia obrazujące zachowanie koni, ryciny/zdjęcia obrazujące rasę oraz typ użytkowy koni, konie, sprzęt i akcesoria jeździeckie, sprzęt do pielęgnacji koni, model stajni;
- w gospodarstwie / stajni / ośrodku jeździeckim posiadającym konie przygotowane do jazdy wierzchem i w zaprzęgu.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy uczestnika, aby dostosować się do możliwości i potrzeb uczestnika w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb uczestnika,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać uczestnika do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować uczestnika do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Szkoła powinna zapewnić uczestnikom możliwość zapoznania z treściami poruszanymi w teorii podczas zajęć wyjazdowych, np. na zawody jeździeckie, wystawy koni, do gospodarstwa użytkującego konie w turystyce i rekreacji.

4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika

W trakcie realizacji przedmiotu Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej bardzo ważnym elementem procesu kształcenia jest informacja zwrotna, w której nauczyciel wskazuje, jakie czynności uczestnik wykonuje dobrze, a jakie należy skorygować. Wymaga to od nauczyciela wnikliwej obserwacji uczestnika w trakcie wykonywania ćwiczeń. Oprócz czynności manualnych związanych z wykonywaniem zadań zawodowych informacja zwrotna powinna dotyczyć również wiedzy zawodowej, umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji (norm, katalogów, przepisów prawa, Internetu), oraz kompetencji personalnych i społecznych, w tym umiejętności pracy w zespole. Praca w zespole jest okazją do wdrażania uczestnika do oceny koleżeńskiej oraz samooceny, przyczynia się to do rozwijania umiejętności samokształcenia. Wskazane jest, aby uczestnicy dokonywali samooceny własnej pracy i kolegów z zespołu według zaproponowanych przez nauczyciela arkuszy samooceny lub według kryteriów ustalonych przez samych uczestników.

Ocena sumująca powinna odbywać się na podstawie kryteriów ustalonych przez nauczyciela i przedstawionych uczestnikom na początku zajęć. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczestnika powinno dostarczyć informacji dotyczących zakresu i stopnia realizacji celów kształcenia każdego z działów programowych.

Kluczowe umiejętności podlegające sprawdzaniu osiągnięć edukacyjnych uczestnika w ramach przedmiotu Prowadzenie turystyki i rekreacji konnej dotyczą:

- Przestrzegania zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni.
- Planowania i organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie.
- Korzystania z dostępnych szlaków konnych w regionie.
- Obliczania opłacalności organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym.

5. Ewaluacja programu KUZ

Przyjęto 5 stopniową skalę dla poziomów nasilenia każdej kompetencji, spójną z modelem braci Dreyfus:

Wskaźnik	Charakterystyka
Brak kompetencji (A) Nowicjusz	Brak pożądanych zachowań, popełnianie błędów, wyraźna nieumiejętność radzenia sobie z zadaniami wymagającymi danej kompetencji
Uczący się (B) Początkujący	Podejmowanie prób zachowania się w oczekiwany sposób, poradzenia sobie z zadaniami wymagającymi danych kompetencji, popełnianie błędów w przypadku samodzielnego wykonywania zadań i umiejętne ich wykonywanie w przypadku monitoringu/kontroli
Dobry (C) Kompetentny	Samodzielność, poprawne wykonywanie większości zadań wymagających danej kompetencji, problemy z nieco trudniejszymi zadaniami, błędy w przypadku nowych, niestandardowych sytuacji
Bardzo dobry (D) Zaawansowany	Sprawna, bezbłędna realizacja zadań wymagających danej kompetencji, radzenie sobie również z trudnymi zadaniami. Przejawianie pozytywnych zachowań opisujących daną kompetencję; w sposób płynny, radzi sobie z trudnymi zadaniami, również w niestandardowych sytuacjach
Wybitny (E) Ekspert	Sprawne wykonywanie nawet wyjątkowo trudnych zadań wymagających danej kompetencji, wskazywanie i tłumaczenie innym oczekiwanych zachowań. Wysoki poziom automatyzmu wykonywanych czynności. Przejawianie nowych zachowań z zakresu danej kompetencji, wyznaczanie w tym obszarze tendencji i trendów.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)	Metody/techniki badania	Termin badania
ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym			
dobiera konie pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej – wymienia kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej – charakteryzuje cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej – ocenia stan emocjonalny konia – rozpoznaje niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru – definiuje zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej – dobiera konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej – przedstawia ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych – planuje rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie – planuje rajdy konne – planuje wyjazdy zaprzęgami konnymi – planuje imprezy jeździeckie – organizuje imprezy jeździeckie – charakteryzuje rodzaje szlaków konnych – rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych – dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców 	<ul style="list-style-type: none"> – Ćwiczenia praktyczne z końmi – wykład informacyjny – pokaz z objaśnieniem – wykład problemowy – dyskusja dydaktyczna – burza mózgów – ćwiczenia przedmiotowe – metoda tekstu przewodniego – metoda projektów 	1-3 miesiąc
przestrzega zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni			
organizuje rekreację i turystykę konną w gospodarstwie			
korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie			
oblicza opłacalność organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym			

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)	Metody/techniki badania	Termin badania
	<ul style="list-style-type: none"> – sporządza kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym – analizuje koszty utrzymania koni w celach rekreacyjnych i turystyki konnej 		

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

1. Bunjes J., Rasy koni, wyd. RM, Warszawa 2009.
2. Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S., Chów, hodowla i użytkowanie koni, wyd. SGGW, Warszawa 1991.
3. Chrzanowski Sz., Łojek A., Oleksiak S., Hodowla i użytkowanie koni, t. 1, wyd. SGGW, 2013.
4. Hawcroft T., Koń, rasy, pielęgnacja, wychowanie, tresura, wyd. Ania, Warszawa, 1996.
5. Jezierski T., Jaworski Z., Koniki polskie z Popielna, wyd. IG i HZ PAN, Jastrzębiec 1995.
6. Krzemień M.P., Górską Turystyką Jeździecką, wyd. Ostoja, Kraków 2002.
7. Łojek J., Łojek A., Hodowla i użytkowanie koni, t. 2, wyd. SGGW, 2013.
8. Miller R., Sekrety końskiego umysłu, wyd. Galaktyka, Łódź 2008.
9. Pirkelmann H., Hodowla koni- organizacja stajni i żywienie, wyd. RM, Warszawa 2010.
10. Pruchniewicz W., Akademia jeździecka, wyd. Chaber PR, Warszawa 2003.
11. Whitaker J., Whitelaw I., Koń- kompendium wiedzy, wyd. Multico, Warszawa, 2007.
12. Zwoliński J., Hodowla koni, wyd. PWRiL, Warszawa 1981.
13. Czasopisma branżowe: „Hodowca i Jeździec”, „Konie i Rumaki”, „Koński Targ”, „Świat Koni”.
14. PZJ, Przepisy jeździeckie.

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

- sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, uprząże, kielzna, wodze pomocnicze, ochraniacze, baty),
- podstawowy ubiór jeździecki,
- różne rodzaje podków (użytkowe, specjalne i ortopedyczne),
- ryciny lub zdjęcia obrazujące kondycję, rasę oraz typ użytkowy koni,
- ryciny lub zdjęcia elementów oznakowania szlaków konnych,
- albumy ras koni,
- konia przygotowanego do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- ryciny z mową ciała koni,
- projekty gospodarstw utrzymujących i użytkujących konie,
- projekty stajni i ośrodków jeździeckich,
- oferty imprez jeździeckich,
- projekty budynków stajennych,
- ryciny/zdjęcia obrazujące zachowanie koni,
- ryciny/zdjęcia obrazujące rasę oraz typ użytkowy koni,
- konie, sprzęt i akcesoria jeździeckie, sprzęt do pielęgnacji koni,
- model stajni,

Dodatkowo szkoła powinna umożliwić uczestnikom zapoznanie się z treściami poruszonymi w teorii podczas zajęć wyjazdowych, np. do gospodarstwa użytkującego konie w turystyce i rekreacji.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

- Podstawą zaliczenia poszczególnych zajęć edukacyjnych teoretycznych (zgodnie z programem kursu) jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego.

Czas trwania egzaminu teoretycznego powinien być proporcjonalny do ilości godzin przeznaczonych na zajęcia edukacyjne (zgodnie z programem kursu) i wynosić od 45 do 90 min.

- Podstawą zaliczenia zajęć edukacyjnych praktycznych (zgodnie z programem kursu) jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu z zajęć praktycznych.

Czas trwania egzaminu praktycznego powinien być proporcjonalny do ilości godzin przeznaczonych na zajęcia edukacyjne (zgodnie z programem kursu) i wynosić od 45 do 90 min.

- Podstawą zaliczenia praktyki zawodowej jest przedstawienie następujących dokumentów:
 - umowy o praktyczną naukę zawodu,
 - zaświadczenia pracodawcy potwierdzającego odbycie praktyki zawodowej, zawierające oceną pozytywną.

Uczestnik, który spełni powyższe warunki otrzyma zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 1. Tabela weryfikacji programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1.	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2.	Efekty kształcenia	T
3.	Kryteria weryfikacji	T
4.	Warunki realizacji kształcenia niezbędne do realizacji ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym	T
5.	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym	T

Tabela 2. Tabela weryfikacji programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
dostosowuje gospodarstwo rolne do utrzymania i użytkowania koni w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ew)	wymienia elementy infrastruktury niezbędne w gospodarstwie utrzymującym i użytkującym konie planuje adaptację lub rozbudowę bazy pod względem turystyki konnej	– Przygotowanie gospodarstwa rolnego
dobiera konie pod względem ich przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej (ek)	opisuje rasy koni pod względem przydatności w rekreacji i turystyce jeździeckiej wymienia kryteria stosowane przy doborze koni do rekreacji i turystyki konnej charakteryzuje cechy konia użytkowanego w rekreacji i turystyce jeździeckiej	– Konie w turystyce i rekreacji
przestrzega zasad bezpieczeństwa w użytkowaniu koni (ek)	ocenia stan emocjonalny konia rozpoznaje niebezpieczne zachowania konia wynikające z jego behawioru definiuje zasady bezpieczeństwa uczestników rekreacji i turystyki konnej dobiera konia dla uczestnika rekreacji i turystyki konnej	– Zasady bezpieczeństwa
organizuje rekreację i turystykę konną w gospodarstwie	przedstawia ofertę imprez jeździeckich, wycieczek i rajdów konnych	– Organizacja turystyki i rekreacji konnej

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
(ek)	planuje rekreacyjne jazdy konne na ujeżdżalni i w terenie	
	planuje rajdy konne	
	planuje wyjazdy zaprzęgami konnymi	
	planuje imprezy jeździeckie	
	organizuje imprezy jeździeckie	
wykorzystuje walory przyrodnicze i kulturowe regionu w turystyce	gromadzi informacje na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu	– Walory przyrodnicze i kulturowe regionu
(ew)	prezentuje walory okolicy	
	przedstawia ofertę turystyki konnej w regionie	
korzysta z dostępnych szlaków konnych w regionie	charakteryzuje rodzaje szlaków konnych	– Szlaki konne
(ew)	rozpoznaje oznakowanie i symbole szlaków konnych	– Szlaki konne
	dobiera szlaki konne dla grupy jeźdźców	
oblicza opłacalność organizowania rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym	sporządza kalkulację kosztów prowadzenia rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym	– Opłacalność turystyki i rekreacji konnej
(ek)	analizuje koszty utrzymania koni w celach rekreacyjnych i turystyki konnej	